

NIEUWSBRIEF

januari 2025

Algemeen

TERUGTREDING FRANK HUISMAN

Wegens gezondheidsredenen moet Frank Huisman met ingang van 2 april 2025 een aantal belangrijke taken naast zich neer leggen. Zo stopt hij na drie jaar als voorzitter van IVN-afdeling Assen. Ook zal hij dan geen publieke activiteiten voor IVN/KNNV meer organiseren. Deze functie heeft hij dan vier jaar uitgevoerd.

Frank (57) zegt hierover het volgende: "Post-Covid zorgde er vorig jaar al voor dat ik niet meer in staat ben om te werken, nu moet noodgedwongen ook mijn activiteiten voor onze afdeling gaan beperken. Dit betekent dat er een aantal vacatures zullen ontstaan die **zo spoedig mogelijk** ingevuld moeten worden om het voortbestaan van onze afdeling te garanderen."

Vacature voorzitter IVN Assen

Deze vacature vraagt gemiddeld een paar uur per week en houdt het volgende in:

- Officiële vertegenwoordiger van de afdeling naar buiten
- Geïnformeerd zijn over geschiedenis, statuten, huishoudelijk reglement, enzovoort
- Leiden van de bestuursvergadering en de ledenvergadering
- Afgevaardigde zijn/regelen naar Landelijke Raad / Regio-overleg
- Aanleveren agendapunten bestuursvergadering
- Voortrekkersrol in ontwikkeling van de afdeling
- Onderhoud contact met de (bestuurlijke) omgeving van de afdeling
- Netwerk ontwikkelen/onderhouden met groene organisaties

Vacatures activiteitencommissie IVN/KNNV Assen (2 of meer)

Deze vacature vraagt gemiddeld een paar uur per week.

Onze gecombineerde vereniging organiseert elk jaar 20 of meer publieke activiteiten. Deze vormen, samen met de website, de nieuwsbrief, de werkgroepen én de actieve vrijwilligers het fundament van onze vereniging. Frank heeft dit vier jaar lang met plezier gedaan.

Voor een soepele overdracht van deze belangrijke taak heeft hij een activiteitendraaiboek opgesteld voor de toekomstige activiteitencommissie. Daarnaast zal Frank de commissieleden in de beginperiode helpen en begeleiden.

Voel jij ervoor om voorzitter te worden of om activiteiten te organiseren? Of twijfel je en wil je graag eerst wat aanvullende informatie?

Stuur dan een mail naar: voorzitter@ivnassen.nl of bel/Whatsapp met Frank: 06-25167246.

Bestuursleden IVN-KNNV Assen

Agenda

VRIJDAG 10 JANUARI – INFORMATIEAVOND ACTIEGROEP BOLLENTEELT GIFVRIJ

Op 10 januari is onze Insectenwerkgroep als bezoeker aanwezig bij een informatieavond in Assen van de Actiegroep Bollenteelt Gifvrij. De Insectenwerkgroep maakt zich zorgen over de toename van de bollenteelt in Drenthe en de daarmee gepaard gaande “ongedierte”-bestrijding. Bent u ook bezorgd en wilt u weten wat u kunt doen? Kom dan ook naar de informatieavond!

De Actiegroep stuurde ons de volgende oproep:

Wij zijn Actiegroep Bollenteelt Gifvrij en we voeren campagne tegen het hoge gifgebruik in de bollenteelt in Drenthe. Maak je je wel eens zorgen over hoe de natuur lijdt onder het gebruik van gif in de bollenteelt? Vind je het ook zo pijnlijk dat onze insecten en planten uitsterven door het verbouwen en bespuiten van bollen? Denk je er wel eens over om in actie te komen tegen al dat gif? Dan is het misschien een goed idee om te komen kennismaken met ons!

Op 10 januari 2025 is er een avond om vrijblijvend met onze groep kennis te maken en meer te weten komen over onze manier van denken en werken. Je bent van harte welkom!

<https://extinctionrebellion.nl/events/kennismaking-met-bollenteelt-gifvrij/>

Locatie: Open Hof, Sleutelbloemstraat 1, Assen, Nederland

Tijd: Inloop vanaf 19:00, we starten om 19:30

Toegang: Gratis, aanmelden niet nodig

VRIJDAG 10 EN ZONDAG 12 JANUARI – MINICURSUS KORSTMOSSEN

In de winter geven korstmossen wat kleur aan het landschap. Korstmossen zijn wonderlijke wezens; het is een samenlevingsvorm van schimmels en algen. De algen zorgen voor de voedingsstoffen en de schimmels beschermen de algen tegen beschadiging en uitdroging. In Nederland bestaan wel 750 verschillende soorten. Ze groeien op de grond, op boomschors en op steen (bijvoorbeeld hunebedden) en zijn waardevol als indicator voor klimaatveranderingen en de hoeveelheid stikstof in de lucht.

Wil je meer weten over frietzakbekermos, varkenspootje of groot dooiermos? Natuurorganisatie IVN-KNNV Assen start in januari 2025 een minicursus korstmossen. De cursus bestaat uit een lezing en een excursie door ecooloog en korstmossenexpert Klaas van Dort. Hij is bereid gevonden om geïnteresseerden op weg helpen om vanuit IVN-KNNV Assen een werkgroep korstmossen op te richten.

De lezing is op vrijdagavond 10 januari om 19.30 uur in de Bosrandzaal van het Duurzaamheidscentrum in het Asserbos. De excursie vindt plaats in de omgeving van Zeegse en duurt van 10.00 uur tot 14.00 uur op zondag 12 januari. Klaas van Dort laat dan korstmossen zien op verschillende groeiplaatsen.

Datum & tijd lezing: Vrijdag 10 januari 2025 van 19.30 uur tot ongeveer 21.30 uur

Locatie lezing: Bosrandzaal bij Duurzaamheidscentrum, Bosrand 2, 9401 SL Assen

Datum & tijd excursie: Zondag 12 januari 2025 van 10.00 uur tot ongeveer 14.00 uur

Locatie excursie: Zeegse; parkeren tegenover Café Het Witte Huis

Toegang: Gratis, aanmelden via post@dickvuijk.nl

ZATERDAG 11 JANUARI – SNERTWANDELING

foto: Dick Vuijk

We starten de snertwandeling op zaterdag 11 januari om **10.15 uur bij café Hingstman**, Hoofdstraat 18 in Zeijen. We lopen eerst een korte route van $\pm 4,5$ km. Deze route gaat o.a. langs het Zeijerwiekje, langs twee nieuwe landgoederen en langs het Haverkampsveen. We verwachten rond 12.15 uur in café Hingstman terug te zijn om ons aldaar op de erwtensoep te storten. In het café krijgen we erwtensoep met roggebrood en spek. Voor de vegetariërs is er keuze uit mosterdsoep en groentesoep.

Mensen die niet meelopen, maar wel graag mee willen doen met de snert-lunch, kunnen natuurlijk rechtstreeks naar café Hingstman gaan

(wees er dan om 12.15 uur).

Het is een goed gebruik te carpoolen vanaf de Bonte Wever, Stadsbroek 7 in Assen.

Van daaruit is het bijna 10 km naar Zeijen. De vertrektijd vanaf de Bonte Wever is 9.50 uur.

Deelname: de snertwandeling is voor leden van IVN-KNNV Assen en invités.

Opgeven: door een mail naar post@dickvuijk.nl voor maandag 6 januari.

Vermeld daarbij:

- Of en hoeveel invités je meeneemt die niet lid zijn van IVN-KNNV Assen
- Of je graag mee wilt rijden vanaf de Bonte Wever
- Of je mensen (hoeveel) mee kan nemen vanaf de Bonte Wever
- Of je kiest voor vegetarische groentesoep (zonder keuze nemen we aan dat je voor de niet-vegetarische gaat)
- Als je alleen aan de snert-lunch wilt deelnemen

Kosten: net als vorig jaar is dit €7,50 voor de leden en €12,50 voor niet-leden. Ook net als vorig jaar is het verzoek om niet voortijdig of contant te betalen. Na de 11^e januari krijgen alle deelnemers een rekening.

Jan Dekker, Henk Stenveld en Dick Vuijk

ZATERDAG 1 FEBRUARI – BASISCURSUS MOSSEN HERKENNEN

Op zaterdag 1 februari 2025 start de KNNV in Assen de Basis cursus Mossen herkennen. Geniet jij van de schoonheid van mossen en wil je graag leren hoe je mossen kunt herkennen? Dan is deze cursus iets voor jou. De cursus wordt gegeven door Hans Colpa.

Mossen zijn kleine groene plantjes die zich voortplanten met sporen. Ze zijn niet alleen minuscuul maar ze lijken ook nog eens veel op elkaar. Een beetje vergelijkbaar met het herkennen van planten door uitsluitend naar de groene bladeren te kijken. Het is dan ook belangrijk om de kenmerken van een mos te leren herkennen. Hierbij gebruiken we ook een microscoop.

Tijdens twee veldexcursies en op vijf determinatie-avonden brengen we de meest voorkomende mossen op naam. Ook leren we hierbij om te gaan met een handloep, twee soorten microscopen, veldgidsen en hoe je mossen kunt bewaren. Daarnaast leer je de belangrijkste vormgroepen in het veld te herkennen en wordt er aandacht besteed aan de levenscyclus en de ecologie van mossen.

Gewoon muisjesmos (Grimmia pulvinata) - foto: Hans Colpa

Cursusdata

Start excursie: zaterdag 1 februari, 10-12 uur, Asserbos in Assen

Determinatie-avonden: donderdagen 6 en 13 februari, 6 en 20 maart en 3 april, 19.30 – 21.30 uur.

Afsluitende excursie: zaterdag 12 april, 10-12 uur, Asserbos

(Start)locatie excursies en avonden: Duurzaamheidscentrum Assen, Bosrand 2, 9401 SL Assen

Zelf meenemen

- Een 10x loep (eventueel ook een 20x)
- Een eigen veldgids. Er kan gekozen worden uit:
 1. Basisgids Mossen. Hierin staan de meest voorkomende mossen en de nadruk ligt op veldkenmerken die je met een loep kunt zien. Voor diegenen die willen 'proeven' aan mossen en die tijdens een wandeling goed herkenbare mossen op naam willen brengen.
 2. Beknopte Mosflora van Nederland en België. Hierin staan nagenoeg alle Nederlandse mossen. De flora gebruikt zowel veldkenmerken als kenmerken die nodig zijn bij het determineren met behulp van een microscoop. Een must voor diegenen die serieus aan de slag willen gaan met mossen en de gegevens bijvoorbeeld willen doorgeven aan waarneming.nl of de verspreidingsatlas.nl.

Beide boeken zijn verkrijgbaar bij <https://knnvuitgeverij.nl/>

Kosten: geen; koffie/thee is voor eigen rekening

Aanmelden: via penningmeester@assen.knnv.nl

ZONDAG 2 FEBRUARI – KRAAM MET THEMA 'AMFIBIEËN EN REPTIELEN'

Zondagmiddag 2 februari van 13.30 tot 15.30 uur staat de kraam van IVN-KNNV Assen weer bij het Duurzaamheidscentrum in het Asserbos. Deze keer organiseert de 'Werkgroep amfibieën en reptielen' de activiteiten bij de kraam. Iedereen is van harte welkom om te komen kijken.

Er zijn activiteiten voor kinderen en je kunt kennismaken met leden van de werkgroep. Zij vertellen wat er door het jaar heen georganiseerd worden en hoe je daaraan mee kunt doen. Kikkers en padden trekken in het vroege voorjaar van hun winterverblijf naar het water om zich voort te planten en hebben dan grote kans aangereden te worden. Meld je aan om tijdens de paddentrek mee te helpen bij het overzetten van kikkers en padden.

Gewone pad

Datum: Zondag 2 februari van 13.30 tot 15.30 uur

Waar: Duurzaamheidscentrum Assen, Bosrand 2, 9401 SL Assen

Deelname: Gratis

ZATERDAG 8 FEBRUARI – WINTERZWAMMENWANDELING ASSERBOS

Scherpe schelpzwam

Denk jij ook dat paddenstoelen alleen maar in de herfst groeien? Gidsen van de Paddenstoelenwerkgroep van IVN-KNNV Assen laten je op zaterdagmiddag 8 februari kennismaken met winterzwammen. Veel zwammen verdwijnen inderdaad na de herfst. Maar een aantal soorten is het hele jaar te zien. En juist na de eerste vorstperiode verschijnen vaak bijzondere soorten. Met een beetje geluk vinden we ook slijmzwammen. Dat zijn geen planten, geen dieren, maar ook geen schimmels. De gidsen

vertellen graag wat het dan wel is.

De wandeling start om 13.00 uur bij het Duurzaamheidscentrum in het Asserbos, Bosrand 2 in Assen. Na ongeveer 2 uur kom je weer terug bij het beginpunt. Deelname kost € 2,50 voor leden van IVN-KNNV en € 5,00 voor niet-leden. Aanmelden via activiteiten@ivnassen.nl.

Berkenzwam

Datum & tijd: Zaterdag 8 februari 2025 van 13.00 uur tot ongeveer 15.00

Startpunt: Duurzaamheidscentrum, Bosrand 2, 9401 SL Assen

Kosten: € 2,50 voor leden IVN-KNNV en € 5,- voor niet-leden (contant of Tikkie)

Aanmelden: activiteiten@ivnassen.nl

ZATERDAG 8 MAART – KENNISMAKEN MET NATUURORGANISATIE IVN-KNNV ASSEN

Op zaterdagochtend 8 maart tussen 10.00 en 12.00 uur staat de deur van de Bosrandzaal bij het Duurzaamheidscentrum in Assen wijd open. Kom kijken wat IVN-KNNV Assen te bieden heeft voor mensen die de natuur willen beleven en ontdekken. Kijk rond op de werkgroepenmarkt, wandel mee door de tuin bij het Duurzaamheidscentrum, maak kennis met de bestuursleden en andere leden. Van 10 tot 11 uur is het programma bedoeld voor nieuwe leden en belangstellenden. Vanaf 11 uur zijn alle leden welkom. Iedereen die het afgelopen jaar lid is geworden, krijgt een persoonlijke uitnodiging toegestuurd.

Vorige werkgroepenmarkt op 2 maart 2023 - foto: Ton v.d. Vis

Werkgroepenmarkt

Veel leden van IVN-KNNV Assen zijn actief rond een thema dat hun interesse heeft, bijvoorbeeld vogels of paddenstoelen. Er zijn meer dan 10 werkgroepen waarin leden hun passie, ervaring en kennis delen, activiteiten organiseren en met elkaar op pad gaan. Ook als je nog weinig weet van een thema ben je van harte welkom. De werkgroepen presenteren zich op de werkgroepenmarkt. De thema's zijn onder meer: vogels, insecten, amfibieën en reptielen, paddenstoelen, zoogdieren, planten, kruiden, nestkasten in het Asserbos, onderhoud tuin bij het Duurzaamheidscentrum en natuurfotografie.

Meld je aan voor 27 februari bij de secretaris via secretaris@ivnassen.nl.

Datum & tijd: Zaterdag 8 maart 2025 van 10.00 uur tot ongeveer 12.00 uur

Locatie: Bosrandzaal bij het Duurzaamheidscentrum, Bosrand 2, 9401 SL Assen

Aanmelden: secretaris@ivnassen.nl, voor 27 februari

DINSDAG 11 MAART – LEZING DOOR BOOMEXPERT SIMEN BRUNIA

Wat zijn veteranenbomen en wat zijn boomgasten? Natuurorganisatie IVN-KNNV Assen heeft boomexpert Simen Brunia uitgenodigd voor een presentatie om vanuit een andere blik naar bomen te kijken. De lezing is op dinsdagavond 11 maart om 19.30 uur in het Duurzaamheidscentrum in het Asserbos.

Veteranenbomen zijn oude bomen, die vaak vol zitten met holtes en gaten. De laatste jaren komt er steeds meer oog voor de ecologische, cultuurhistorische en landschappelijke waarde van deze bomen. Brunia vertelt aan de hand van foto's over de kenmerken van veteranenbomen.

Bomen zorgen niet alleen voor zuurstof en schaduw, maar zijn ook gastheer voor bijvoorbeeld insecten en zwammen. Vaak beschouwen we dat als schadelijk. Brunia ziet zwammen en insecten als boomgasten. Hij legt uit welke bijzondere boomgasten er zijn en wat hun relatie met bomen is. Simen Brunia beheert de website bomenbieb.nl, een onlinebibliotheek met veel informatie over boomsoorten in Nederland, determinatiekenmerken, ziektes en ecologie.

Het bijwonen van de lezing kost € 2,50 voor leden van IVN-KNNV en € 5,00 voor niet-leden.

Datum & tijd: Dinsdag 11 maart 2025 van 19.30 uur tot ongeveer 21.30 uur

Locatie: Duurzaamheidscentrum, Bosrand 2, 9401 SL Assen

Kosten: € 2,50 voor leden IVN-KNNV en € 5,- voor niet-leden (contant of Tikkie)

Aanmelden: activiteiten@ivnassen.nl

DONDERDAG 20 MAART – LEZING OVER BESTUIVERS DOOR MARCO TANIS

Kom kennismaken met de donkere wilgenzandbij en de moerasknikspriet. Iedereen kent de honingbij als bestuiver. Maar in Nederland leven ook meer dan 350 soorten wilde bijen en hommels. En bijen zijn niet de enige insecten die zorgen voor bestuiving. Ook zweefvliegen spelen een belangrijke rol bij het bestuiven van wilde planten en van gewassen die wij eten.

Natuurorganisatie IVN-KNNV Assen heeft bioloog Marco Tanis uitgenodigd om 20 maart om 19.30 uur in het Duurzaamheidscentrum een lezing te geven over bestuivende insecten. Tanis is lid van de Werkgroep Insecten van IVN-KNNV Assen en hij doet al jaren onderzoek naar bijen en zweefvliegen. Hij vertelt over het belang, de levenswijze, de relatie met planten en hoe het nu met deze insecten gaat. In zijn lezing ligt de focus op interessante en bijzondere soorten in Assen en omgeving.

Het bijwonen van de lezing kost € 2,50 voor leden van IVN-KNNV Assen en € 5,- voor niet-leden. Aanmelden via activiteiten@ivnassen.nl.

Donkere wilgenzandbij

Datum & tijd: Donderdag 20 maart 2025 om 19.30 uur

Locatie: Duurzaamheidscentrum, Bosrand 2, 9401 SL Assen

Kosten: € 2,50 voor leden IVN-KNNV en € 5,- voor niet-leden (contant of Tikkie)

Aanmelden: activiteiten@ivnassen.nl

JAARVERGADERING KNNV EN IVN ASSEN OP 1 APRIL

De jaarvergaderingen van KNNV en IVN Assen vinden plaats op dinsdag 1 april 2025 om 19.30 uur in het Duurzaamheidscentrum in Assen. Het is geen grap, zet het vast in uw agenda!

Meer informatie over het themadeel van de vergadering volgt in de volgende Nieuwsbrief.

Foto: fotowerkgroep

Oproepen

SCHARRELKIDS WEER ACTIEF!

De Werkgroep Scharrelkids is weer nieuw leven ingeblazen. Zeven enthousiaste mensen gaan van 2025, onder leiding van Marloes Groenhagen en Jannie Alkema, weer een jaar maken vol met kinderactiviteiten.

De bekende en goed bezochte slootjesdag in juni is al jaren een succes, maar wij willen meer. Dat willen we vooral bij IVN/KNNV-kraam gaan doen, die bijna elke eerste zondagmiddag van de maand bij het Duurzaamheidscentrum staat.

De Werkgroep Scharrelkids gaat daar een kinderactiviteit doen die past bij het maandthema. Denk hierbij aan vogels, kruiden, planten, insecten, amfibieën, paddenstoelen enzovoort.

Tijdens deze thema's willen we kinderen meer bij betrekken bij de natuur, want jong geleerd is oud gedaan en de natuur is er voor iedereen. Lijkt het je ook leuk om kinderactiviteiten te organiseren? Of heb je vragen? Stuur dan een mail naar scharrelkids@ivnassen.nl.

Noot: Alle leden van de Werkgroep Scharrelkids dienen in het bezit te zijn van een recente VOG-verklaring. IVN verzorgt deze en betaalt de kosten.

Zijn slijmzwammen nou paddenstoelen of dieren?

■ Carolus Linnaeus rekende slijmzwammen tot paddenstoelen

Wonderlijke levensvormen, myxomyceten of slijmzwammen. Er is eeuwenlang over gesteggeld waartoe ze behoren, hoe je ze in het dieren- of plantenrijk moet indelen. Carolus Linnaeus (1707-1778) gaf talloze planten en dieren een wetenschappelijke naam, ook paddenstoelen, een familienaam en een soortnaam: Monnikenwerk.

HERO MOORLAG

In het bos vond hij op een boompuist en dacht dat het een stuifzwam was, zoals de parelstuifzwam. Dus deelde hij hem in bij de paddenstoelen. Pas in 1833 ontdekten wetenschappers dat het geen paddenstoel was, maar een slijmzwam. Ze voerden de term myxomycet in. Men zag aan de sporen een zweephaartje. Als een eencellig diertje bewegen de sporen zich met het zweephaartje. De term schimmeldiertje of mycetoza ontstond.

Veel soorten slijmzwammen bleken te bestaan uit amoeben, ook eencellige diertjes. Uiteindelijk beschreef mevrouw N.E. Nannenga

Bremekamp (1916-1996) de driehonderd Nederlandse slijmzwammen in haar boek *De Nederlandse Myxomyceten* (1974). Ze tekende deze levensvormen in alle stadia van ontwikkeling. Gedroogd bewaarde ze honderden soorten.

Flinke witte puist

De boompuist is een van de grootste slijmzwammen, een flinke witte puist op een boom. In jonge toestand is hij slijmerig. Bij langdurig droog weer wordt hij stevig, krijgt een glanzend huidje en wordt dan een zilveren boomkussen genoemd.

De meeste slijmzwammen zijn erg klein. Je oog moet er maar net op vallen. Ze leven op dood hout, le-

Blote billetjeszwammen bij Kralo. FOTO BART PIJPER

vend hout of op grassen, altijd in een kolonie van zweepdiertjes of amoeben. Bij vochtig weer kruipt een kolonie een halve tot één meter per dag en voedt zich met schimmels en bacteriën.

De meeste soorten laten een slijmspoor achter, zoals is te zien op de foto van heksenboter. Als de kolonie heksenboter voldoende voedsel heeft opgenomen, kruipt hij niet verder. Dan volgt het volgende wonder. Er ontstaan miniatuur 'padden-

stoeltjes' op fragiele steeltjes.

Vandaar de wetenschappelijke naam *Leocarpus fragilis*. Deze myxomycet wordt dan glanzend druivenpitje genoemd. Ook de oranjebruine 'pitjes' zijn fragiel. Ze breken bij droog weer open. Sporen met een staartje komen tevoorschijn. Dat zijn flagellaten (zweepdiertjes).

Ze verspreiden zich en kunnen onder gunstige omstandigheden nieuwe kolonies heksenboter vormen. Boompuist en heksenboter

Boompuist in het Kremboongbos. FOTO HERO MOORLAG

hebben een Nederlandse naam. De meeste slijmzwammen hebben alleen een wetenschappelijke naam.

Nieuwe soort voor Nederland

Op 25 oktober 1994 vond ik in het bos ten zuiden van Huize Echten drie soorten slijmzwammen. Twee kon ik met behulp van het boek van mevrouw Nannenga op naam brengen, de derde bleek volslagen onbekend. Ik sneed met mijn mes een stuk hout af waarop de slijmzwam groeide. Internet stond nog in de kinderschoenen en wifi was er niet. Digitaal een foto sturen kon niet.

Ik verpakte de slijmzwam in een luciferdoosje en stuurde dat naar mevrouw Nannenga in Doorwerth. Ze reageerde per brief verheugd. Ze had deze slijmzwam wel in Frankrijk gevonden, maar de soort bleek nieuw voor Nederland. Daarom nam ze de slijmzwam op in haar collectie. IVN-er Bart Pijper vond bij Kralo de gewone boomwrat, beter bekend als de blote billetjeszwam. Bekijk de foto maar eens goed. Deze slijmzwam is eerst roze en in eindstadium zwart. Het is de meest algemene slijmzwam van ons land. Veel slijmzwammen zijn in het eindstadium niet groter dan een millimeter. Maar als je ze vindt, gaat er een wereld van schoonheid en vormen voor je open. Bij voldoende vocht staan ze het jaar rond in het bos.

Kruipende heksenboter. FOTO HERO MOORLAG

Glanzend druivenpitje, eindstadium heksenboter. FOTO JASON HOLLINGER

Zwammen die parasitair op hoeden van paddenstoelen groeien

JOOP VERBURG

In de natuur hebben schimmels belangrijke taken. Een grote groep schimmels helpt planten en bomen aan water en zouten diep uit de grond in ruil voor bouwstoffen. Maar veel schimmels zijn afbrekers. Vaak breken schimmels maar een enkele soort biologisch materiaal af.

Stammen of takken of twijgen, blaadjes, vruchten zoals eikels of beukennotdopjes, maar ook veren en hoefjes worden door weer andere schimmels verteerd. En dan zijn er ook nog schimmels die andere paddenstoelen verteren. Er zijn zwameters die boleten verteren of russula's, maar die zwameters hebben geen duidelijk eigen vruchtlichaam, geen zichtbare paddenstoel.

De meest voorkomende parasiet, die wel een paddenstoel vormt, is

Poederzwamgast op oude grofplaatrussula.

merkwaardig genoeg een boleet. Die boleet groeit aan de zeer algemene gele aardappelbovist, maar hij verteert die niet. Hij eet mee van het voedsel dat de aardappelbovist van

de bomen krijgt. Hij heeft de terecht naam kostgangerboleet. Dit jaar waren er tientallen te vinden.

Recent zag ik nog drie bijzondere soorten die wel paddenstoelen ma-

Parasietbeurszwam op nevelzwam. FOTO'S JOOP VERBURG

ken: zwammen op zwammen. De eerste die ik zag was aan de Ommerweg in Zuidwolde, de parasietbeurszwam. Die verteert nevelzwammen. Na verloop van tijd verschijnen op

de hoed van de halfverteerde nevelzwam prachtige witzijden paddenstoelen van de parasietbeurszwam.

De tweede parasiet was de poederige zwamgast. Die stond aan de Linneweg en groeit meestal op de grofplaatrussula's. Dat is een paddenstoel die moeilijk verteert en houtig wordt, maar de poederzwamgast weet daar wel raad mee. De derde parasiet is de merkwaardigste. Die zag ik niet in Zuidwolde maar in de buurt van Hijken. Het is een paddenstoeltje dat eigenlijk helemaal niet op een paddenstoel lijkt.

Een superkleine kerstboom van zo'n 5 centimeter zou je denken, maar soms zitten er bovenop (als een platte piek) toch echte hoedjes met lamelletjes. Ook die groeit meestal in de buurt van grofplaatrussula's. De paddenstoelenwereld blijft bijzonder en herbergt nog veel geheimen en verrassingen.

EINDE NIEUWSBRIEF

Kopij voor de volgende nieuwsbrief vóór 26 januari 2025 sturen naar:

nieuwsbriefivn-knnv@ivnassen.nl

Graag met vermelding van het onderwerp van uw kopij

KNNV afd. Assen
Secr. Henk Blouw
secr_assen@assen.knnv.nl

redactie
Theo de Grijs
Wouter Reckman

IVN Assen
Secr. Herman Spoelstra
secretaris@ivnassen.nl

Vertrouwenspersonen KNNV
<https://knnv.nl/over-knnv/knnv-organisatie/>

Vertrouwenspersonen IVN Assen
[https://www.ivn.nl/afdeling/assen/
overivnassen/vertrouwenscontactpersonen/](https://www.ivn.nl/afdeling/assen/overivnassen/vertrouwenscontactpersonen/)